

# Finansklagenemnda Skade

## Avgjørelse FinKN 2023-268

17.6.2023

### Gjensidige Forsikring ASA

#### Bygning - innbo (kombinert)

Skade på grunnmur til naust og brygge – plutselig skade?

Sikrede oppdaget at det ene hjørnet av naustet, stein og betongbrygge hadde forflyttet seg utover og litt nedover i sjøen. Sikrede meldte skaden som stormflo og krevde erstatning for reparasjon av skaden. Foretakets sakkyndige konkluderte med at de oppståtte skadene ikke kunne relateres til en spesifikk hendelse, verken storm eller stormflo. Den sakkyndige konkluderte videre med at naturskade ikke var sannsynliggjort, og at skaden skyldtes kontinuerlig nedbrytning av armeringsjern og en kontinuerlig utvasking av fundamentene under veggen som igjen ble utløsende årsak til at veggen for forsikringstakers del plutselig raste ut. Foretaket avslo krav om erstatning og begrunnet dette med at kaie ikke var omfattet av forsikringen, og at skadene på muren ikke hadde oppstått plutselig. Foretaket gjorde videre gjeldende at hovedårsak til skaden hadde skjedd over tid, og at denne vil slå igjennom, selv om skaden oppstod plutselig. Foretaket gjorde også gjeldende unntak for blant annet vedlikehold og slitasje, sviktende fundamentering, samt sjøgang og andre klimatiske forhold. Sikrede anførte at skaden skjedde plutselig og viste til at det var flere til stede ved naustet 1. mai-helgen, og at skaden først kom til syne den 2.5. Sikrede anførte videre at det ikke var holdepunkter for å si at muren under naustet hadde vært i bevegelse på noe tidspunkt før skadedatoen. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde sannsynliggjort en dekningsmessig skade.

---

#### Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for utrasing av mur under naust og brygge.

Sikredes forsikring omfatter:

##### **Dekkes**

Hva er forsikret?

- Fast brygge knyttet til forsikret bygning inntil kr 100 000, begrenset til brann og naturskade

(...)

Hvilke skader?

Plutselig og uforutsett skade ved:

(...)

- Andre plutselige og uforutsette skader

##### **Dekkes ikke**

(...)

- Skader som skyldes tele, setninger, jordtrykk og utilstrekkelig eller sviktende fundamentering

- Skade på hageanlegg, utvendig badekilde/-basseng og brygge forårsaket av dyr, insekter, frost, sjøgang eller andre klimatiske forhold

(...)

Sikrede leverte skademelding datert 3.5.22 og anga skadedato til 2.5.22. Sikrede beskrev videre skaden som følger:

**Hendelse** Skade som følge av storm, flom, stormflo eller skred

## **Ulykketype Stormflo**

### **Ble det skade på annet enn bygning? Brygge**

**Beskriv hva som skjedde Ingen var vitne til hendelsen.** Utfra det vi kan se har grunnmur rast ut | slik at ene hjørnet av naustet | og steinog betongbryggen har forflyttet seg utover og litt nedover i sjøen. Det er fremdeles til stedet | men i lavere nivå og fronten har glidd noe ut i sjøen. I tiden før hendelsen var det mye vind og svært lav fjære og veldig høy flo. På stedet er det spesielle forhold som i enkelte flo/fjære-tilstander | i kombinasjon med vind | kan føre til veldig sterk strømsjø. Dette fordi naustet ligger i et sund som leder inn til en bukt på innsiden.

Foretakets sakkyndige utarbeidet rapport etter befaring 11.5.22:

**Skadet objekt** Kai/fundament av betong

**Mangelfull, svak eller svekket konstruksjon?** Trolig svekket skjult konstruksjon

#### **Hendelsesforløp**

Omtalt bygning er et tradisjonelt nøst som er bygget i år 1950. På bygningen er det totalt 4 eierbrøker og nøstet benyttes i sammenheng med 3 fritidsboliger samt en fastboende enhet. Ved tilsyn av bygningen den 30.04-2022 var alt som normalt med bygningen. Ved nytt tilsyn den 02.05-2022 var store deler av kaien i front av nøstet samt fundamenter under nøstet rast ut.

Jeg klarer ikke å relatere de oppståtte skadene til en spesifikk hendelse, hverken storm eller stormflo. Alle konstruksjoner som er plassert i sjøen utsettes for en kontinuerlig nedbrytning. Her er det nok nedbrytning av fundamentering og armering over tid som er utløsende skadeårsak. Til tross for dette har nedbrytningen skjedd skjult under vannflaten og for forsikringstakers del har skaden skjedd "plutselig og uforutsett".

#### **Topografi, stedlige forhold, vannstand:**

(...)

Denne saken er innmeldt som en stormflo skade med skadedato omring den 02.05-2022. Jeg har gjennomgått tidevannstabellen fra tidsrommet 30.04 – 03.05, det har ikke vært et unormalt høyt tidevann i dette tidsrommet. Høyeste målte tidevann er 150cm over sjøkart null som har et gjentakelsesintervall mange ganger årlig. Det vi kan lese av tabellen er at det har vært store forskjeller mellom høyvann og lavvann i tidsrommet skaden skal ha skjedd. Forskjellen er på ca 142cm, selv dette har en mer enn årlig gjentakelsesintervall.

#### **Konklusjon**

Dette er ikke en naturskade, her har det over tid skjedd en kontinuerlig nedbrytning av kaiens armeringsjern som igjen blir utløsende skadeårsak. Nedbrytingen har skjedd under vannflaten og har ikke vært synlig for forsikringstaker.

(...)

#### **Beskrivelse av skadet objekt samt tilstand**

(...)

På befaringsdagen ser vi at veggen har sprukket opp/falt ned mot sjøen. Her er det nærliggende å tro at det har skjedd en kontinuerlig nedbrytning på armeringsjernene og en kontinuerlig utvasking av fundamentene under veggen som igjen blir utløsende årsak til at veggen for forsikringstakers del «plutselig og uforutsett» raser ut.

Foretaket avsto skaden den 18.5.22 og begrunnet avslaget med at skaden ifølge takstrapporten ikke hadde oppstått ved en spesifikk hendelse, verken storm eller stormflo. Foretaket viste videre til at alle konstruksjoner som er plassert i sjøen blir utsatt for en kontinuerlig nedbrytning, og den utløsende skadeårsaken var nedbrytning av fundamentering og armering over tid.

Sikrede klaget 11.6.22 og anførte at skaden oppstod plutselig og uforutsett, og ikke skyldtes sviktende fundamentering. Grunnmuren til naustet var bygget opp som tørrmur og stod direkte på berg på sjøbunnen. Det var muren som raste ut, ikke fundamentet.

Foretaket gjentok avslaget den 30.6.22 og føyde til at skaden skyldtes elde og slitasje. Videre at dekning for fast brygge var begrenset til brann og naturskadedekning, og det var også unntak for "- Vedlikehold og slitasje av bygning, - Skader som skyldes tele, setninger, jordtrykk og utilstrekkelig

*eller sviktende fundamentering, - Skade på hageanlegg, utvendig badekilde/-basseng og brygge forårsaket av dyr, insekter, frost, sjøgang eller andre klimatiske forhold".*

Sikrede klaget på nytt den 12.8.22 og mente foretaket var upresist når det viste til at skaden hadde oppstått på *"kai og fundament til bygning"*. Sikrede anførte at det hadde oppstått skade på *"kai og på grunnmur til bygningen"*. Det var feil å kalle grunnmur for fundament. Grunnmuren var en del av bygningen. Foretaket kunne ikke se bort fra at den sakkyndige uttalelsen om at skaden *"for forsikringstakers del har skjedd plutselig og uforutsett"*, og hadde skjedd fra en dag til en annen. Det var ikke holdepunkter for å si at grunnmuren hadde vært i bevegelse på noe tidspunkt før skadedatoen. Sikrede aksepterte at det ikke var dekning for skade for sprekkdannelse i kaien, men viste til at vilkårpunktet som begrenset dekning for faste brygger var upresist, idet det var uklart om begrensningen også gjelder kaier. Det er klar forskjell på brygge og kai. Sikrede anførte også at foretaket ikke kunne gjøre de angitte unntakene gjeldende.

Foretaket opprettholdt avslaget den 30.9.22. Dekningen for skade på fundament/kai var i hovedsak begrenset til naturskade, og dette var ikke sannsynliggjort. Ifølge skaderapportens oppsummering og konklusjon var det uklart når skaden oppstod, og om den hadde oppstått plutselig. Dette hadde likevel ikke vesentlig betydning fordi skadene uansett var unntatt. Hovedårsaken til skaden var sviktende fundamentering, elde og slitasje, og da var det ikke avgjørende hvordan skaden var utløst.

**Sikrede** krever erstatning for skade på kai og grunnmur til naust og anfører at det er skade på grunnmuren på eiendommen. Muren hadde rast litt ut i sjøen, og kaifronten forskjøvet seg noe ut som følge av dette. Både grunnmuren og kaien var satt opp i tørrmurt naturstein, mens kaien, som henger sammen med naustet, ble innstøpt med kappe som består av armert betong på kaiens front mot sjø og på toppen.

Skadebehandlingen hos foretaket bærer preg av at saken ble registrert som stormflo under utfylling av nettskjema som ikke hadde passende valg, og dette har ført til mangler i den vedlagte sakkyndige vurderingen. Det er beskrevet skade på kai/fundament av betong, og at dette er brutt ned. Dette er feil, idet kaien er fundamentert i fast fjell under sjøen, og ikke brutt ned, svekket eller sviktende. Sikrede har også vist til at rapporten inneholder flere faktumfeil som gjør at den ikke kan legges til grunn i vurdering av skadesaken.

Sikrede anfører at skaden har skjedd plutselig og viser til at det var flere til stede i 1. mai-helgen, og at skaden vistes først 2.5. Sikrede viser videre til at det ikke er holdepunkter for å si at muren under naustet har vært i bevegelse på noe tidspunkt før skadedatoen.

Sikrede anfører også at foretaket ikke kan gjøre gjeldende unntak for skade på *"brygge"* forårsaket av *"sjøgang eller andre klimatiske forhold"* når det er tale om skade på *"kai"*.

**Foretaket** avviser ansvar og anfører at skaden på muren ikke omfattes av forsikringen.

Forsikringen dekker skader som oppstår plutselig og uforutsett. Dette innebærer at skaden må oppstå ved en konkret hendelse, og ikke utvikle seg over tid. Det viser videre til at kravet om *"plutselig"* refererer seg til *"skaden"*, og at det ikke spiller noen rolle om skadeårsaken utvikler seg over tid.

Foretaket gjør også gjeldende unntakene for *"- Vedlikehold og slitasje av bygning, - Skader som skyldes tele, setninger, jordtrykk og utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, - Skade på hageanlegg, utvendig badekilde/-basseng og brygge forårsaket av dyr, insekter, frost, sjøgang eller andre klimatiske forhold"*.

Dersom skaden anses å ha oppstått plutselig anfører foretaket at hovedårsaken til skaden er kontinuerlig nedbryting og utvasking av fundamentene, og at man ifølge hovedårsakslæren skal se bort fra den utløsende faktor når flere begivenheter virker sammen, jf. FinKN 2017-367 og 2011-440.

### **Finansklagenemnda Skades begrunnelse**

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for skade på kai/brygge og grunnmur til naust.

Sikredes bygningsforsikring omfatter "- Fast brygge knyttet til forsikret bygning inntil kr 100 000, begrenset til brann og naturskade". Sikrede anfører at skaden gjelder "kai", som er noe annet enn "brygge" som nevnt i vilkåret. Forsikringen har ingen dekning for "kai". Hvis skaden gjelder en kai og ikke en brygge, er den ikke omfattet av forsikringen. Foretaket har imidlertid akseptert ansvar for naturskade for bryggen.

Forsikringen dekker "plutselig og uforutsett skade" ved bl.a. brann-, vann-, naturskade og "andre plutselige og uforutsette skader". Begrepet "plutselig" er ikke definert i vilkårene, men ordet plutselig betyr i utgangspunktet "momentant". Det kan imidlertid også bety "over natten". Lagmannsretten la i LG-2016-148681 til grunn at plutselig betyr at "noe skjer raskt i motsetning til hendelser som utvikler seg over tid, men formuleringen sier ikke noe om hvor raskt hendelsen må utvikle seg". Langvarig nemndspraksis har lagt til grunn at skader som utvikler seg gjennom én dag eller 12-13 timer er "plutselig", men ikke skader som utvikler seg over lengre tid, jf. f.eks. FinKN 2017-375, 2019-1006 og 2020-640.

Foretakets sakkyndige har beskrevet skadeforløpet slik:

Jeg klarer ikke å relatere de oppståtte skadene til en spesifikk hendelse, hverken storm eller stormflo. Alle konstruksjoner som er plassert i sjøen utsettes for en kontinuerlig nedbrytning. Her er det nok nedbrytning av fundamentering og armering over tid som er utløsende skadeårsak. Til tross for dette har nedbrytningen skjedd skjult under vannflaten og for forsikringstakers del har skaden skjedd "plutselig og uforutsett".  
(...)

Denne saken er innmeldt som en stormflo skade med skadedato omring den 02.05-2022. Jeg har gjennomgått tidevanntabellen fra tidsrommet 30.04 – 03.05, det har ikke vært et unormalt høyt tidevann i dette tidsrommet. Høyeste målte tidevann er 150cm over sjøkart null som har et gjentakelsesintervall mange ganger årlig.

Den sakkyndige skriver at skaden ikke kan knyttes til noen bestemt hendelse, men at det dreier seg om en kontinuerlig nedbrytning som har skjedd under vannoverflaten. Det er heller ikke påvist unormale vær-, vind eller bølgeforhold. Formuleringen "for forsikringstakers del har skaden skjedd "plutselig og uforutsett" må forstås slik at den gjelder sikredes observasjon av en skade som hadde utviklet seg over tid under vannflaten og derfor ikke var synlig.

Sikrede anfører at den sakkyndige tar feil når han sier det er skade på fundament i betong. Naustet er fundamentert på fjell og er ikke svekket. Sikrede anfører videre at det var flere til stede ved naustet 1. mai-helgen uten at det hadde oppstått skade som først ble oppdaget 2.5. da skaden ble meldt til foretaket. Det hadde ikke vært bevegelse i grunnmuren forut for dette. Anførslene er ikke ytterligere dokumentert.

Nemnda kan ikke se at disse anførslene er tilstrekkelige til å sannsynliggjøre at den sakkyndige vurderingen er feil. Uten en alternativ sakkyndig vurdering må nemnda forholde seg til den vurderingen som er fremlagt.

Avgjørelsen er enstemmig.

### **Finansklagenemnda Skades konklusjon**

Foretaket gis medhold.

*Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).*